

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग
महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधी)
विनियम , २०१२

RNI No. MAHBIL/2009/35527

Reg. No. MH/MR/South-343/2011-13

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-क

वर्ष ४, अंक ६(२)]

शुक्रवार, जून ८, २०१२ /ज्येष्ठ १८, शके १९३४

[पृष्ठे २६

किंमत : रुपये १३.००

असाधारण क्रमांक २३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाव्यतिरिक्त इतर वैधानिक प्राधिकाऱ्यांनी तयार केलेले (भाग एक, एक-अ व एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले वैधानिक नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त इतर) वैधानिक नियम व आदेश ; यात भारत सरकार, उच्च न्यायालय, पोलीस आयुक्त, आयुक्त (राज्य उत्पादन शुल्क), जिल्हादंडाधिकारी व निवडणूक आयोग, निवडणूक न्यायाधिकरण, निवडणूक निर्णय अधिकारी व निवडणूक आयोगाखालील इतर प्राधिकारी यांनी तयार केलेले वैधानिक नियम व आदेश यांचा समावेश होतो.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधी) विनियम, २०१२

अधिसूचना

विद्युत अधिनियम, २००३.

क्रमांक मविनिआ/प्राग्राप्र/प्रशा/२०१२/५२९.—विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३ चा ३६) च्या कलम ९४ च्या उप कलम ३ सह कलम १८१ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा तसेच महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (कामकाज प्रचालन) विनियम, २००४ मधील विनियम १८ च्या खंड (अ)

(१)

भाग चार-क-२३-१

आणि खंड (ब) मधील आणि राष्ट्रीय विद्युत धोरणाच्या परिच्छेद ५.१३.४ मधील उद्दिष्टांची पूर्तता करण्यासाठी आणि या संबंधात त्यास सहाय्य करणाऱ्या अन्य सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग खालीलप्रमाणे विनियम करित आहे :—

१. संक्षिप्त शीर्षक, व्याप्ती आणि प्रारंभ :

१.१ या विनियमांना “महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधी) विनियम, २०१२” असे म्हणावे.

१.२ हे विनियम संबंध महाराष्ट्र राज्याला लागू राहतील.

१.३ हे विनियम शासकीय राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्याच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या :

२.१ या विनियमांत; संदर्भानुसार वेगळा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(अ) “२००३ चा अधिनियम” म्हणजे विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३ चा ३६);

(ब) “आयोग” किंवा “मविनिआ” म्हणजे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग;

(क) “ग्राहक प्रतिनिधी” म्हणजे संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी किंवा व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी, जसे असेल तसे, ज्यांना आयोगासमोरील कामकाजात ग्राहकांची बाजू मांडण्यासाठी आयोगाकडून या विनियमांखाली ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्राधिकृत करण्यात आले आहे;

(ड) “मानीव संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी”ला येथील विनियम ८.५ मध्ये देण्यात आलेला अर्थ राहिल;

(इ) “विभाग” म्हणजे परिशिष्ट ‘अ’ मधील भौगोलिक नकाशात दाखविल्याप्रमाणे कोकण, उत्तर महाराष्ट्र, पश्चिम महाराष्ट्र, मराठवाडा आणि विदर्भ या पाच (५) भौगोलिक विभागांपैकी एक विभाग;

२.२ या विनियमांत वापरलेले शब्द किंवा शब्दप्रयोग ज्यांची व्याख्या करण्यात आलेली नाही त्यांना, २००३ च्या अधिनियमात किंवा त्याखाली करण्यात आलेल्या नियम किंवा विनियमांमध्ये जो अर्थ दिला असेल, त्याप्रमाणे अर्थ राहिल.

३. ग्राहक प्रतिनिधींचे प्रकार :

या विनियमांखाली प्राधिकृत करण्यात येणाऱ्या ग्राहक प्रतिनिधींचे दोन प्रकार असतील—

(अ) संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी

(ब) व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी

४. संस्थात्मक आणि व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून निवड करण्यासाठी पात्रता निकष :

४.१ संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी निवडीसाठी निकष —

(अ) अर्जदार संस्था, लागू असलेल्या कायद्यांतर्गत नोंदणीकृत असावी तसेच संस्था ज्या विभागाचे प्रतिनिधित्व करू इच्छित असेल, त्या विभागातील प्रमुख भागातील ग्राहकांच्या गा-हाण्यांच्या निवारणासाठी प्राधान्याने तीन (३) वर्षे काम करणारी असावी.

(ब) अर्जदार संस्था प्राधान्याने 'ना नफा' तत्त्वावर काम करणारी संस्था असावी.

(क) अर्जदार संस्था ही एकतर (१) संशोधन आणि शैक्षणिक संस्था यापैकी असावी किंवा (२) सल्लागारांच्या गटांपैकी असावी जसे की ग्राहकांच्या बाजू मांडणा-या अशासकीय संस्था किंवा (३) ग्राहक आणि व्यावसायिकांच्या संघटनांपैकी असावी.

(ड) अर्जदार संस्था ही विद्युत ग्राहकांची बाजू मांडण्याचे काम करित असल्याचा पुरावा म्हणून या विनियमांच्या परिशिष्ट 'ब' मध्ये नमूद केल्यानुसार माहिती पुरेशी आकडेवारी/कागदपत्रांसह सादर करील.

४.२ व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी निवडीसाठी निकष —

(अ) व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधींना आयोगासमोर ग्राहकांच्या वतीने बाजू मांडण्यासाठी प्राधिकृत करताना त्यांचे समाजातील स्थान तसेच अनुभव याबाबतचा पुरावा विचारात घेण्यात येईल.

(ब) कमाल वयोमर्यादा ७० वर्षे राहिल.

(क) व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी हा संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी संस्थेचा सदस्य नसेल.

(ड) अर्जदार व्यक्ती ही विद्युत ग्राहकांची बाजू मांडण्याचे काम करित असल्याचा पुरावा म्हणून या विनियमांच्या परिशिष्ट 'ज' मध्ये नमूद केल्यानुसार माहिती पुरेशी आकडेवारी/कागदपत्रांसह सादर करील.

(इ) मराठीत बोलण्याचे व लिहिण्याचे ज्ञान असल्यास प्राधान्य.

४.३ ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून निवड करताना, अर्जदाराची किमान आवश्यक पात्रता ठरविण्यासाठी, आयोग खालील बाबी विचारात घेऊ शकेल:—

(अ) विद्युत ग्राहकांचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी अशाच प्रकारच्या कामकाजातील पूर्वानुभवामुळे प्राप्त झालेली सुयोग्यता;

(ब) विशिष्ट वर्गातील ग्राहक/संस्था/पक्षकार, स्थानिक उद्योग, चेंबर्स ऑफ कॉमर्स आणि व्यापारी संघटना आदींचे प्रतिनिधित्व करण्याचा पूर्वानुभव.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार-क, जून ८, २०१२/ज्येष्ठ १८, शके १९३४

(क) अर्जदार संस्था/व्यक्ती, प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून कार्य करताना, त्यांच्या कामकाजावर विपरीत परिणाम होऊ नये यासाठी आयोग, अर्जदार संस्थेस/व्यक्तीस प्राधिकृत करण्यापूर्वी त्या संस्थेचे/व्यक्तीचे कोणतेही वित्तीय अथवा इतर हितसंबंध नाहीत, याबाबत खात्री करेल.

५. ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्राधिकृत करण्याची प्रक्रिया :

५.१ आयोग, विशिष्ट विभागांसाठी संस्थात्मक आणि व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्राधिकृत करण्यासाठी, संबंधित विभागात, त्यास योग्य वाटेल अशा, मोठ्या प्रमाणावर खप असणा-या दोन (२) इंग्रजी दैनिक वृत्तपत्रांमधून व दोन (२) मराठी दैनिक वृत्तपत्रांमधून जाहिरात प्रसिद्ध करून अर्ज मागवेल आणि ही जाहिरात आयोगाच्या संकेतस्थळावर सुद्धा प्रसिद्ध करेल :

परंतु असे की, संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीकरिता विशिष्ट विभागातून आणि व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधीकरिता संपूर्ण राज्यातून अर्ज मागविता येतील :

परंतु आणखी असे की, ग्राहक प्रतिनिधींना प्राधिकृत करण्याची मुदत संपण्यापूर्वी शक्यतो, १२० दिवस आधी अर्ज मागविण्यात येतील.

५.२ या विनियमांतर्गत, संस्थेला संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी किंवा व्यक्तीला व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून, निवड समितीच्या शिफारशीच्या आधारे, आयोगाकडून प्राधिकृत करण्यात येईल.

५.३ आयोग, ग्राहक प्रतिनिधीची निवड करण्याच्या प्रयोजनासाठी, खालील सदस्यांची एक निवड समिती गठित करील :-

(अ) सामाजिक शास्त्रांशी संबंधित संस्थेच्या प्रमुख पदाच्या पातळीवरील व्यक्ती निवड समितीची पदसिद्ध अध्यक्ष राहिल;

(ब) ग्राहकांचे वाद हाताळणा-या सांविधानिक संस्थेचा अध्यक्ष निवड समितीचा पदसिद्ध सदस्य राहिल ;

(क) ग्राहकांचे गा-हाणे हाताळणा-या अशासकीय संस्थेचा अध्यक्ष निवड समितीचा पदसिद्ध सदस्य राहिल ;

(ड) ग्राहकांची (तक्रार विषयक) प्रकरणे हाताळणारा राज्य शासनाचा सचिव/प्रधान सचिव पातळीवरील ज्येष्ठ अधिकारी निवड समितीचा पदसिद्ध सदस्य राहिल;

(इ) आयोगाचे सचिव, निवड समितीचे पदसिद्ध सचिव राहतील :

परंतु असे की, आयोग निवड समितीच्या गठनासह अंतर्गत नियमन आणि कार्यपद्धतीचे नियम आपल्या संकेतस्थळावर वेळोवेळी प्रदर्शित करील.

परंतु आणखी असे की, या विनियमांनुसार कार्ये पार पाडण्याकरिता निवड समितीच्या सदस्यांना योग्य त्या सुविधा देण्याबाबत किंवा त्यांनी वाजवी रितीने केलेला खर्च देण्याबाबत आयोग निर्णय घेईल.

५.४ या विनियमांतर्गत ग्राहक प्रतिनिधी होण्यासाठी अर्जदाराच्या योग्यता आणि पात्रतेबाबत निवड समिती आपल्या शिफारशी आयोगाला सादर करील आणि निवड समितीच्या शिफारशीच्या आधारे आयोग, निवड केलेल्या संस्था किंवा व्यक्तीला, संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी किंवा व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्राधिकृत करू शकेल.

६. प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधींची यादी प्रसिद्ध करणे :

ज्या इंग्रजी आणि मराठी भाषेतील दैनिक वृत्तपत्रांमधून ग्राहक प्रतिनिधींसाठी अर्ज मागविण्यात आले होते निदान त्या इंग्रजी आणि मराठी दैनिक वृत्तपत्रांमध्ये आयोग प्राधिकृत ग्राहक प्रतिनिधींची नावे अधिसूचनेद्वारे जाहीर करील आणि आयोगाच्या संकेतस्थळावर देखील प्रसिद्ध करील.

७. ग्राहक प्रतिनिधींची एकूण संख्या आणि प्रतिनिधित्व करावयाचे विभाग :

७.१ ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून एकूण सहा (६) संस्थात्मक प्रतिनिधी असतील, जे खाली नमूद लेल्या क्षेत्रांमधील ग्राहकांचे प्रतिनिधित्व करतील :

- (१) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी कोकण विभाग
- (२) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी उत्तर महाराष्ट्र विभाग
- (३) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी पश्चिम महाराष्ट्र विभाग
- (४) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी मराठवाडा विभाग
- (५) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी विदर्भ विभाग
- (६) एक संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी बृहन्मुंबई महानगर पालिका क्षेत्र

७.२ कमाल पंधरा (१५) व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधींचा समावेश असलेली नावांची एक यादी असेल.

७.३ विनियम ७.२ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या यादीतील व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी या क्षेत्रात तज्ज्ञ असतील ते क्षेत्र निर्देशित करण्यात येईल.

७.४ आयोग, व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधींच्या यादीतून, त्यास योग्य वाटेल तितक्या प्रतिनिधींना ऋणपरत्वे आमंत्रित करील :

परंतु असे की, आयोग, ग्राहक प्रतिनिधींना सूचना पाठविताना ग्राहक प्रतिनिधींचे विशेष ज्ञान आणि कामकाजाचा विषय विचारात घेईल.

८. ग्राहक प्रतिनिधींचा कार्यकाल :—

८.१ संस्थेला प्राधिकृत करण्यात आल्याच्या दिनांकापासून संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीचा कार्यकाल कमाल सहा (६) वर्षांचा असेल.

८.२ व्यक्तीला प्राधिकृत करण्यात आल्याच्या दिनांकापासून व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधीचा कार्यकाल कमाल तीन (३) वर्षांचा असेल.

८.३ सर्वसाधारणपणे, संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीपैकी एका वेळी एक-तृतियांश प्रतिनिधी बदलण्यात येतील, ज्यामुळे उर्वरित दोन-तृतियांश प्रतिनिधी नियमितपणे उपलब्ध असतील.

८.४ आयोग खालील घटक विचारात घेऊन संस्थात्मक किंवा व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधीची फेर-नियुक्ती करण्यासाठी विचार करू शकेल:

(अ) आयोगाने दिलेल्या आदेशानुसार, ग्राहकांच्या हिताची बाजू मांडण्यासाठी, आयोगासमोरील कामकाजामध्ये उपस्थित असलेल्या प्रकरणांची संख्या ;

(ब) संबंधित ग्राहक प्रतिनिधींनी येथील विनियम १० नुसार पार पाडलेली कार्ये आणि कर्तव्ये.

८.५ या विनियमांच्या अधिसूचनेच्या दिनांकापूर्वी ग्राहकांच्या हिताची बाजू आयोगापुढील कामकाजात मांडण्याचे काम करित असलेल्या खालील संघटना, या विनियमांखाली संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी असल्याचे मानण्यात येईल.

क्षेत्र	संघटनेचे नाव
मुंबई	मुंबई ग्राहक पंचायत,
कोकण विभाग	ठाणे बेलापूर इंडस्ट्रीज असोसिएशन,
विदर्भ विभाग	विदर्भ इंडस्ट्रीज असोसिएशन,
पश्चिम महाराष्ट्र विभाग	प्रयास (एनर्जी ग्रुप).

८.६ या विनियमांखाली संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्रथम प्राधिकृत करण्यात आल्यानंतर आणि निवड समितीशी विचारविनिमय केल्यानंतर, आयोग आदेशाद्वारे त्यास योग्य वाटेल अशी तरतूद करील. या तरतुदीमुळे मानीव संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधींचा कार्यकाल, एका वेळेस दोन संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी, याप्रमाणे प्रत्येक दुस-या वर्षी संपुष्टात येईल. आणि त्यानंतर त्यांच्याऐवजी अन्य योग्य संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी नेमता येतील :

परंतु असे की, वर संदर्भ केलेल्या आदेशात मानीव संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधींचा कार्यकाल संपुष्टात आणण्यासंबंधीचे निकष निश्चित करण्यात येतील.

८.७ एखाद्या ग्राहक प्रतिनिधीची, त्याला देण्यात आलेले प्राधिकार काढून घेण्यात यावेत अशी इच्छा असल्यास, असा ग्राहक प्रतिनिधी आयोगाकडे यथायोग्य अर्ज करील.

९. आयोगासमोरील कामकाजाचे स्वरूप :

९.१ आयोग, त्याच्यासमोरील कामकाजाचे स्वरूप, ज्यात खालील बाबींचाही समावेश असेल आणि विशिष्ट कामकाजाच्या संबंधित ग्राहकांच्या प्रतिनिधींनी दाखवून दिलेले कौशल्य विचारात घेऊन, त्यास आवश्यक वाटेल अशा संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीस आणि/किंवा व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधीस आमंत्रित करील.

(अ) वीज दर निश्चितीबाबतचे कामकाज/ परवाना मंजूरीबाबतचे कामकाज :

(एक) विजेची निर्मिती, पारिषण, पुरवठा आणि वहन यांची दर निश्चिती, विजेची खरेदी आणि वितरण, परवानाधारकाच्या वीज खरेदीचे आणि वीज प्राप्त करून घेण्याच्या प्रक्रियेचे नियमन आणि तद्संबंधी कामकाज ;

(दोन) विजेचे वितरण, पारिषण किंवा व्यापारासाठी परवाना मंजूर करण्यासंबंधीचे कामकाज ;

(तीन) विजेची सह-निर्मिती करण्यास चालना देणे, नूतनशील ऊर्जा स्रोतांपासून विजेची निर्मिती करणे, ग्रिडची जोडणी, यासारख्या स्रोतांकडून विजेची खरेदी आणि तद्संबंधी कामकाज ;

(ब) दंडात्मक/अंमलबजावणीबाबतचे कामकाज :

(एक) आयोगाचे निदेश, मंच आणि विद्युत लोकपाल यांच्या आदेशांचे पालन न करणे, २००३ च्या अधिनियमाखाली करण्यात आलेल्या विनियमांचे पालन न करणे, सदर अधिनियमाच्या कलम ३३, १४२, १४६, १४९ जसे असेल तसे, अंतर्गत दंड, आकारण्याबाबतचे कामकाज ;

(दोन) वीज परवानाधारक/वीज कंपनी यांच्या कृतीच्या मानकांची अंमलबजावणीचे कामकाज ;

(क) अभिनिर्णयासंबंधीचे कामकाज :

परवानाधारक आणि वीज निर्मिती कंपन्या यांच्यामधील वादावर अभिनिर्णय देण्यासंबंधीचे कामकाज ;

९.२ वरील विनियम ९.१ मध्ये उल्लेख न केलेल्या कामकाजातील कोणत्याही विशिष्ट मुद्यांवर आयोग, ग्राहक प्रतिनिधींकडून साक्ष किंवा सल्ला किंवा मत घेऊ शकेल.

९.३ एखादा ग्राहक प्रतिनिधी आयोगाच्या कोणत्याही कामकाजात उपस्थित न राहिल्यास असे कामकाज अवैध ठरणार नाही.

१०. ग्राहक प्रतिनिधींची कार्ये आणि कर्तव्ये :

१०.१ ग्राहक प्रतिनिधी :-

(अ) आयोगासमोरील कामकाजात ग्राहकांच्या हिताचे प्रतिनिधित्व करतील :

परंतु असे की, ग्राहक प्रतिनिधी, आयोगासमोरील कामकाजात कोणत्याही विशिष्ट पक्षकाराच्या वतीने अभिवेदन सादर करणार नाही.

(ब) आयोगासमोर, ग्राहक गटांचे प्रतिनिधित्व प्रभावीपणे व्हावे याकरिता, अशा ग्राहक गटांच्या क्षमता वर्धनासाठी आयोगाला सूचना करतील.

(क) आयोगासमोरील नियामक प्रक्रियेची परिणामकारकता वाढविण्यासाठी उपाययोजना करतील.

१०.२ आयोग, ग्राहक प्रतिनिधींना खालीलपैकी एक किंवा सर्व उपाययोजना करण्याबाबतही वेळोवेळी, निदेश देऊ शकेल :-

(अ) ऊर्जेची बचत करणे, वीज टंचाईवर मात करण्यासाठी शास्त्रीय पद्धती, वीज मागणी व्यवस्थापन आणि वितरण परवानाधारकाने द्यावयाच्या सेवेसंबंधात ग्राहकांचे हक्क याबाबत ग्राहकांना प्रशिक्षण देणे ;

(ब) ग्राहकांच्या हिताचे संरक्षण करण्याच्या दृष्टीने आयोगाने पारित केलेले आदेश आणि विनियमांच्या अंमलबजावणीसाठी आयोगापुढे साक्ष किंवा मत देणे ;

(क) ग्राहक गा-हाणे निवारण यंत्रणेची कार्यक्षमता आणि परिणामकारकता वाढविण्यासाठी आयोगास सहाय्य करणे ;

(ड) आयोगाच्या आदेशांची आणि विनियमांची अंमलबजावणी/पालन होत नसल्याच्या घटना आयोगाच्या निदर्शनास आणून देणे ;

परंतु असे की, या विनियमांमध्ये विनिर्दिष्ट केलेली कार्ये पार पाडत असतांना, आयोगाने विशेषत्वाने लेखी स्वरूपात प्राधिकृत केले नसल्यास, ग्राहक प्रतिनिधी कोणतीही माहिती मागविण्यासाठी, कोणत्याही विद्युत कंपनीशी किंवा मंचाशी किंवा विद्युत लोकपालांशी, कोणताही थेट पत्रव्यवहार करणार नाही.

परंतु आणखी असे की, वरील निर्बंध ग्राहक प्रतिनिधीला त्यावेळी प्रचलित असणा-या कोणत्याही कायद्यांतर्गत असणा-या अधिकाराला बाधक ठरणार नाही.

११. ग्राहक प्रतिनिधींचे प्राधिकार-पत्र काढून घेणे :

११.१ आयोग, ग्राहक प्रतिनिधींच्या कामगिरीचा आढावा घेऊ शकेल.

परंतु असे की, आयोग, त्यास योग्य वाटेल तेव्हा, ग्राहक प्रतिनिधींची गुणवत्ता आणि सहभागाची पातळी यांचा आढावा घेण्यासाठी/मूल्यांकन करण्यासाठी सुयोग्य पध्दत वेळोवेळी आखून देईल.

परंतु आणखी असे की, आयोग ग्राहक प्रतिनिधींच्या कामगिरीबाबत निवड समितीच्या शिफारशी मागू शकेल.

११.२ आयोगास जर असे आढळून आले की, ग्राहकांची बाजू मांडण्यासाठी ग्राहक प्रतिनिधींनी केलेली कामगिरी अथवा प्रतिनिधित्वाचा दर्जा हा विद्युत ग्राहकांच्या किंवा विद्युत उद्योगाच्या हिताचा नसल्यास किंवा यापूर्वी क्षुल्लक कारणासाठी हस्तक्षेप करण्यात आला असल्यास किंवा अन्य कोणत्याही पुरेशा आणि वाजवी कारणास्तव आयोग, संबंधित ग्राहक प्रतिनिधींचे प्राधिकारपत्र, निवड समितीशी सल्लामसलत केल्यानंतर काढून घेऊ शकेल.

परंतु असे की, ग्राहक प्रतिनिधींचे प्रतिनिधित्व काढून घेण्यापूर्वी आयोग संबंधित ग्राहक प्रतिनिधीकडून लेखी किंवा मौखिक निवेदन मागवेल.

१२. विशिष्ट विभागाचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी योग्य संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीची उपलब्धता नसणे :

एखाद्या विशिष्ट विभागातून ग्राहकांची बाजू मांडण्यासाठी योग्य संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी उपलब्ध नसेल तर आयोग अशा विभागास लागून असलेल्या विभागामधील संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधीला ग्राहकांची बाजू मांडण्यासाठी प्राधिकृत करू शकेल.

१३. बदल कळविणे :

संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी म्हणून प्राधिकृत करण्यासाठी अर्ज करताना दिलेल्या माहितीमध्ये कोणताही बदल झाल्यास अशा बदलाबाबत, संस्था आयोगाला त्वरित लेखी कळवेल.

परंतु असे की, आयोगाला जर कोणतीही महत्वाची माहिती अथवा माहितीमधील बदल कळविण्यात आला नसेल तर ग्राहक प्रतिनिधीला आयोगाकडून देण्यात आलेले प्राधिकारपत्र रद्द केले जाऊ शकेल.

१४. प्रवास भत्ता आणि अन्य भत्ते :

१४.१ ग्राहक प्रतिनिधीला सुनावणी, बैठका, तांत्रिक समीक्षा बैठका आदींकरिता आयोगासमोरील कामकाजात उपस्थित राहण्यासाठी आयोगाकडून आमंत्रित करण्यात येईल तेव्हा त्याला प्रवास भत्ता आणि अन्य भत्ते मिळण्याचा हक्क राहिल.

परंतु असे की, आयोगाकडून यासंबंधातील पात्रता वेळोवेळी अधिसूचित करण्यात येतील.

१४.२ अशा प्रवास आणि अन्य भत्त्यांसंबंधी, आयोगाचे सचिव नियंत्रण प्राधिकारी राहतील.

१५. आयोगाचे अंगभूत अधिकार :

या विनियमांमध्ये काहीही नमूद केले असले तरी, एखादी बाब किंवा बाबींच्या वर्गासंबंधी असलेली, विशेष परिस्थिती विचारात घेऊन या विनियमांमध्ये विहित करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीपासून फारकत घेणे आवश्यक किंवा इष्ट आहे, असे जर आयोगाचे मत झाले तर, त्या संबंधीची कारणे लेखी नमूद करून, या विनियमांतील कोणत्याही तरतुदीपासून वेगळी कार्यपद्धती स्वीकारण्यास या विनियमांचा प्रतिबंध होणार नाही.

१६. दुरुस्ती करण्याचे सर्वसाधारण अधिकार :

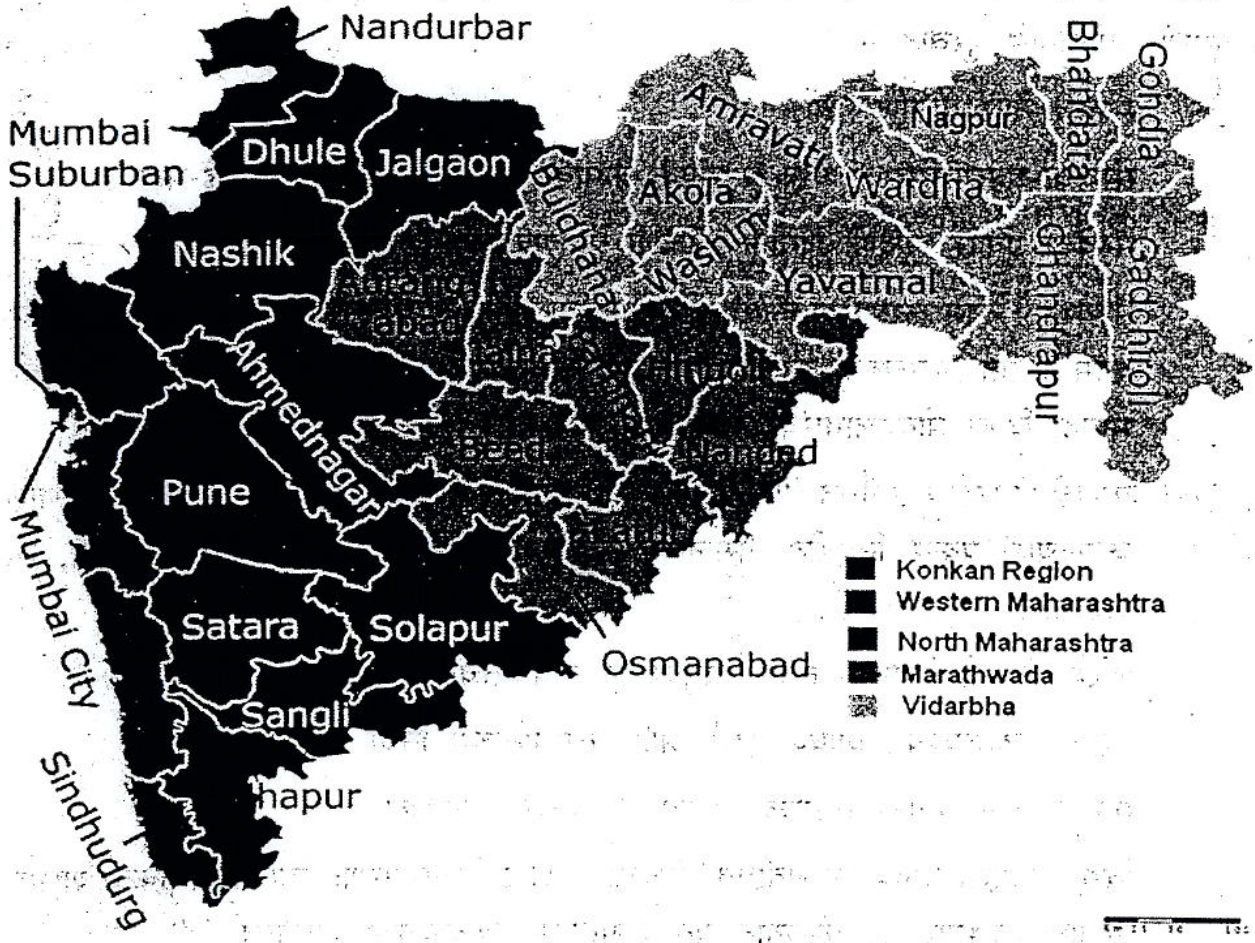
हे विनियम ज्या उद्दिष्टांसाठी करण्यात आले आहेत ती उद्दिष्टे साध्य करण्याच्या प्रयोजनासाठी आयोग, योग्य वाटेल अशा वेळी आणि अशा शर्तीवर, या विनियमांमधील कोणत्याही तरतुदींमध्ये दुरुस्ती करू शकेल.

१७. अडचणी दूर करण्याचा अधिकार :

या विनियमातील तरतुदींची अंमलबजावणी करताना जर कोणतीही अडचण उद्भवली तर आयोग, साधारण किंवा विशेष आदेशाने, अशी अडचण दूर करण्यासाठी त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटेल अशा, २००३ च्या अधिनियमांमधील तरतुदींशी विसंगत नसतील अशा तरतुदी करू शकेल.

परिशिष्ट - अ

महाराष्ट्राचा भौगोलिक नकाशा

** The Geographical Regions (in different colours) and the Districts (by name)

परिशिष्ट - ब

प्राधिकृत संस्थात्मक ग्राहक प्रतिनिधी होण्याची इच्छा असणा-या
अर्जदारांनी सादर करावयाची माहिती

अर्जदार संस्था/संघटना खालील माहिती, आवश्यक त्या कागदोपत्री पुराव्यांसह, जसे लागू असेल त्या प्रमाणे, आयोगास पुरवेल :-

- संस्थेचे नाव व पूर्ण पत्ता,
- संस्थेचा पत्रव्यवहाराचा पत्ता व संपर्क क्रमांक (दूरध्वनी, भ्रमणध्वनी, ई-मेल इ.),
- संस्थेचा प्रकार, नोंदणी दिनांक (नोंदणी प्रमाणपत्राच्या छायाप्रतीसह),
- संस्थेसाठी काम करणा-या कार्यकारी/व्यक्तींचा संपूर्ण तपशील आणि अनुभव, संस्थेबरोबर काम करित असलेल्या कालावधीसह-पूर्ण वेळ तसेच अंशकालीन तत्वावर, स्वयंसेवी/मानद, किंवा मोबदलाधारक, याबाबतची माहिती,
- संस्थेचे जे सदस्य संबंधित भागातील किंवा राज्यातील कोणत्याही भागातील वीज वितरणाशी कोणत्याही प्रकारे निगडीत असलेल्या यंत्रणेमध्ये लाभाची कामे करित असतील, त्या सदस्यांचा संपूर्ण तपशील,
- शाखा, त्यांची ठिकाणे, तेथील मनुष्यबळ याबाबतचा तपशील,
- एकूण अंदाजपत्रक, वार्षिक खर्च आणि त्यासाठीच्या निधी उभारणीचे स्रोत,
- मागील तीन वर्षांचा ताळेबंद, उत्पन्न व खर्चाचा तपशील,
- विद्युत क्षेत्रांशी/ग्राहकांशी संबंधित संस्थेची विशिष्ट विचारसरणी, विशेषज्ञता किंवा शास्त्रीय संशोधन/अभ्यास इ. करण्यात येत असल्यास त्याबाबतचा अहवाल,
- विद्युत अधिनियम, नियम, विनियम, कार्यपध्दती इ.बाबत राज्यातील विद्युत ग्राहकांशी संबंधित मागील काही वर्षात (विविध शाखांनी) हाताळलेल्या प्रकरणांचा थोडक्यात तपशील,
- सर्व प्रकारच्या विद्युत ग्राहकांचे की फक्त विशिष्ट प्रकारात मोडणा-या म्हणजे, कृषी, घरगुती, वाणिज्यिक, औद्योगिक (कौशल्य/अनुभवावर आधारित) ग्राहकांचेच प्रतिनिधित्व करण्याची इच्छा आहे, याबाबतची माहिती,
- राज्यातील सर्व विद्युत ग्राहकांचे की फक्त विशिष्ट भागातील ग्राहकांचेच प्रतिनिधित्व करण्याची इच्छा आहे, याबाबतची माहिती,
- आयोगासमोरील विविध प्रकारच्या कामकाजात सर्वसाधारणपणे ग्राहकांचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी संस्थेकडील उपलब्ध असणा-या सर्व सदस्यांचा संपूर्ण तपशील, त्यांना कोणत्या

क्षेत्रात स्वारस्य आहे किंवा विशेष ज्ञान आहे तेही नमूद करावे. व्यक्तीच्या यादीमध्ये कोणत्या व्यक्ती 'मुख्य' असून कोणत्या 'पर्यायी' आहेत, हेही नमूद करावे.

- संस्था/संघटनेला मिळालेल्या वर्गण्यांचा तपशील जाहीर करणे :

- (अ) आयोगाकडे ज्या वर्षी अर्ज केला असेल त्या वर्षाच्या आधीच्या तीन वित्तीय वर्षांत, ज्या वर्षी वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त वर्गणी राजकीय पक्षाकडून मिळाली असल्यास, त्याबाबतचा तपशील;
- (ब) आयोगाकडे ज्या वर्षी अर्ज केला असेल त्या वर्षाच्या आधीच्या तीन वित्तीय वर्षांत, ज्या वर्षी वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त वर्गणी शासकीय कंपन्या वगळून अन्य कंपन्यांकडून मिळाली असल्यास, त्याबाबतचा तपशील.

परिशिष्ट - क

प्राधिकृत व्यक्तिगत ग्राहक प्रतिनिधी होण्याची इच्छा असणा-या
अर्जदारांनी सादर करावयाची माहिती

- वैयक्तिक तपशील.— नाव, निवासाचा पत्ता; पोष्टाचा पत्ता; संपर्क क्रमांक (दुरध्वनी, भ्रमणध्वनी, ई-मेल इत्यादी); राष्ट्रीयत्व/अधिवास
- निवासाच्या ठिकाणामध्ये किंवा महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही ठिकाणी विद्युत वितरण यंत्रणेच्या संबंधात केलेल्या कामांचा संपूर्ण तपशील,
- मागील तीन वर्षांतील आय-कर विवरणपत्र,
- विद्युत क्षेत्राशी संबंधित स्वतःची विशिष्ट विचारसरणी, विशेषज्ञता किंवा शास्त्रीय संशोधन/अभ्यास इत्यादी करण्यात येत असल्यास, त्याबाबतचा अहवाल.
- राज्यातील विद्युत ग्राहकांसाठी, विद्युत अधिनियम, नियम, विनियम, कार्यपध्दती इत्यादी संबंधात यापूर्वी हाताळलेल्या प्रकरणांचा थोडक्यात तपशील.
- सर्व प्रकारच्या विद्युत ग्राहकांचे की, फक्त विशिष्ट प्रकारात मोडणा-या म्हणजे, कृषी, घरगुती, वाणिज्यिक, औद्योगिक (कौशल्य/अनुभवावर आधारित) ग्राहकांचेच प्रतिनिधित्व करण्याची इच्छा आहे, याबाबत माहिती.
- राज्यातील सर्व विद्युत ग्राहकांचे की, फक्त विशिष्ट भागातील ग्राहकांचेच प्रतिनिधित्व करण्याची इच्छा आहे, याबाबत माहिती.

मिळालेल्या वर्गण्यांचा तपशील जाहीर करणे :

- (अ) आयोगाकडे ज्या वर्षी अर्ज केला असेल त्या वर्षाच्या आधीच्या तीन वित्तीय वर्षांत राजकीय पक्षाकडून अशा ग्राहक प्रतिनिधीला वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त वर्गणी मिळाली असल्यास, त्याबाबतचा तपशील ;
- (ब) आयोगाकडे ज्या वर्षी अर्ज केला असेल त्या वर्षाच्या आधीच्या तीन वित्तीय वर्षांत शासकीय कंपन्या वगळून अन्य कंपन्यांकडून अशा ग्राहक प्रतिनिधीला वीस हजार रुपयांपेक्षा जास्त वर्गणी मिळाली असल्यास, त्याबाबतचा तपशील.

कुलदीप ना. खवारे,

सचिव,

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग.

मुंबई,

दिनांक: ८ जून २०१२.